

University of Szeged (SZTE)
Doctoral School of Literary and Cultural Studies

Mócza Attila

***The Progress of the Vampire, or a Historical Typology of the
Character's Fictional Representations***

Kivonat

Supervisors

Prof. Dr. Szónyi György Endre, DSc

Prof. Dr. Kérchy Anna, DSc

Szeged, 2023

Disszertációm célja a vámpír fikciós fejlődésének feltárása, annak bemutatása, hogy az angolszász vámpírbrázolásokban hogyan jutottunk el az antagonisztikus parazita vérszívóktól az emberekkel szimbiózisban élő vámpírfigurákig, melyek közül mindkettő része a jelenkori populáris kultúrának.

Ehhez tanulmányozom a 19. századi vámpír antagonistát ábrázoló angol irodalmi szövegeket, majd Rice 20. századi szimpatikus vámpírját, mely megpróbál megszabadulni az emberekkel való szembenállástól, de elbukik, végül a folyamatban sikerrel járó Meyer-i, 21. századi integrált vámpírt.

A 20. században a film volt a vámpírkultusz populáris terjedésének és tovább élésének elsődleges forrása. Murnau *Nosferatu* és Browning *Drakula* filmjei még a Stoker-i mű adaptációi voltak, melyből utóbbi folytatásaként, Hillyer *Drakula lánya* című műve lép ki. Ezt a Hammer stúdió *Drakula* filmjei viszik tovább, melyek a Browning-i filmben megjelenő Lugosi Béla ikonja után, Christopher Lee alakításában egy Drakulát univerzalizáló, másik ikont mutattak be. Ezek még a 19. századi szörnyalakokat adaptálták, majd Badham *Drakula* és Coppola *Drakula* filmjei liberalizálták a karaktert.

Az elektronikus szövegek megjelenésével, a jelenkor is egy mediális váltást reprezentál. Az elektronikus adatbázisok legintegráltabb platformja az Apple Books. Innen választottam ki Naylor vámpírnovelláit, melyek az adatbázisban publikált első vámpír-univerzumban megjelenő különböző vámpírfigurák által mutatják be a kurrens fiktív karakterjegyeket.

Mindezek tárgyalásával a vámpírfigurát egy historiográfiai, intermediális és komparatív elemzésben mutatom be, így egy karaktertipológiát állítok fel, valamint elemeinek allúzív és szinergikus viszonyrendszerére is rávilágítok. Konklúzióm, hogy a vámpírkánon a figurát modernizáló és aktualizáló innováció, illetve a korábbi művekkkel, a bennük fellelhető elemek kapcsán, folytonosságot mutató iteráció révén alakítja a vámpír fejlődéstörténetét és mélyíti el a figurát a populáris percepcióban.